

בש"פ 725/17 - חני חלייהו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 725/17

כבוד השופט ס' ג'ובראן
חני חלייהו

לפני:
העוררת:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 10.10.2016 במ"ת 25470-06-16 שניתנה על
ידי כבוד השופט ט' אבו טהה

כ"ח בטבת התשע"ז (26.1.2017)

תאריך הישיבה:

עו"ד ורד אברהם; עו"ד תמיר מרום

בשם העוררת:

עו"ד ורד חלאוה

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפני ערר בהתאם לסעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט ט' אבו טהה) במ"ת 25470-06-16 מיום 10.10.2016, במסגרתה הוחלט על מעצרה של העוררת עד לתום ההליכים המשפטיים נגדה.

ההליכים עד כה

2. ביום 13.6.2016 הוגש כתב אישום נגד העוררת, המייחס לה עבירות של קשירת קשר לפשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ייבוא סם מסוכן, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה); החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א)(ג) רישא לפקודה; כלים, עבירה לפי סעיף 10 לפקודה; נהיגה תחת השפעה, לפי סעיף 62(3) לפקודת העבורה [נוסח חדש]. על פי עובדות כתב האישום, במועד שאינו ידוע למאשימה עובר לחודש מאי 2016 קשרה העוררת קשר עם עידן עמר (להלן: עידן) לייבא לישראל סם מסוכן בכמות גדולה ובתמורה לקבל תשלום של 100,000 ש"ח. במסגרת הקשר סוכם כי העוררת תטוס להולנד יחד עם חברה בתואנה של כנס מהעבודה, שם תפגוש בעידן שיעביר לה את הסם, ולאחר מכן תבריאח העוררת את הסם לישראל, בלי ידיעתה של החברה. ואכן, העוררת הציעה לחברתה להצטרף אליה לנסיעה, וזו הסכימה; עידן רכש כרטיסי טיסה עבור שתיהן, התחייב לממן שהות במלון וכן העביר לעוררת סכום של 1290 יורו. ביום 26.5.2016 טסו העוררת, עידן והחברה כמתכונן, לנו במלון על במימונו של עידן. העוררת רכשה כ-1.92 גרם של סם מסוג קנבוס במטרה לייבאו לישראל לשימוש אישי. יומיים לאחר מכן, העבירה את המזוודה שלה לעידן, ובתמורה קיבלה מעידן מזוודה בעלת בטנה כפולה ובה 10 חבילות של סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כ-7 ק"ג כל אחת - אותה העבירה לישראל. עם נחיתתה בנמל תעופה בן גוריון, נעצרה העוררת עם המזוודה ובה חבילות הקוקאין. עוד מפורט, כי העוררת השתמשה בסם מסוכן מסוג קוקאין והסיעה ברכבה את חברתה ואת עידן לשדה התעופה.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה להארכת מעצרה של העוררת עד תום ההליכים המשפטיים נגדה. בהחלטתו מיום 25.7.2016 קבע בית המשפט המחוזי (השופט (כתוארו אז) י' אלון) כי אין מחלוקת על קיומה של עילת מעצר ושל ראיות לכאורה, והורה לשירות המבחן לערוך תסקיר בעניין העוררת. מתסקיר שירות המבחן עולה כי חרף אירועי ילדות קשים אורח חייה של העוררת היה נורמטיבי - היא סיימה 12 שנות לימוד, שירתה שירות צבאי מלא, התחתנה ונולדו לה 2 ילדים, והחזיקה בעבודה מוסדרת. לאחר 11 שנות נישואין התגרשה, מה שהוביל אותה למצוקה כלכלית ולהתנסות בשימוש בסמים פסיכו-אקטיביים (ללא התמכרות). עוד צוין בתסקיר שירות המבחן כי רמת הסיכון להישנות התנהגות פוגעת היא בינונית, וכי העוררת זקוקה להתערבות טיפולית. התסקיר המשלים שהוגש בעניינה של העוררת קבע כי השתלבות במסגרת טיפולית בקהילה טיפולית תהווה מענה הולם לרמת הסיכון ותאפשר לה לבחון התנהגותה ודפוסייה, ולהימנע מהתנהגות פוגעת בעתיד.

ביום 21.9.2016 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי, במסגרתו עתרה העוררת לאמץ את המלצות שירות המבחן ולהפנותה לראיון שנקבע לה בקהילה הטיפולית. מנגד, טענה המשיבה כי נוכח חזקת המסוכנות הסטטוטורית בעניינה של העוררת, סוג העבירות ונסיבות ביצוען - קיים חשש כי העוררת תסכן את בטחון הציבור. עוד גרסה המשיבה כי על מנת לקטוע את שרשרת הפצת הסם, אין להסתפק בחלופת מעצר. בית המשפט המחוזי, בהחלטתו מושא ערר זה, עמד על העובדה שהעבירות שיוחסו לעוררת מקימות עילת מעצר סטטוטורית, אשר ניתן לסתור רק במקרים חריגים. עוד, נוכח אופי והיקף העבירות שמיוחסות לעוררת, בית המשפט קבע כי מסוכנותה של העוררת גבוהה, וכי עניינה אינו נופל בגדר החריגים המצדיקים חלופת מעצר. יתרה מזאת, בית המשפט המחוזי קבע כי נוכח מעורבותה הגבוהה של העוררת בהברחת הסם, כמות הסם הגדולה, הפוטנציאל לנזק על הציבור, והתכנון המוקדם ואופן הביצוע של המעשים - לא קיימות נסיבות מיוחדות וחריגות המצדיקות חריגה מהכלל. לסיום, ציין בית המשפט כי בהחלטתו התחשב, אך לא ראה לנכון לאמץ, את המלצות שירות המבחן בעניינה של העוררת. לפיכך, הורה בית המשפט על מעצרה של העוררת עד תום ההליכים נגדה. מכאן הערר שלפניי.

הערר

4. בערר שלפניי גורסת העוררת כי שגה בית המשפט בהערכת מסוכנותה, זאת נוכח הנסיבות המקלות, לשיטתה, בנוגע לחלקה בביצוע העבירה. העוררת מדגישה כי היא לא הייתה מודעת לסוג הסם שהיא מבריחה, וכי לא הייתה לה כל השפעה על תכנון העבירה ועל אופן ביצועה, היות שפעלה לפי הוראותיו של עידן. בעניין זה גורסת העותרת כי הייתה נתונה להשפעתו של עידן, אשר ניצל את המשבר שנוצר בחייה נוכח גירושיה ונוכח מצבה הכלכלי הקשה. נוסף על כך, העוררת גורסת כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שלא אימץ את החלטות שירות המבחן ולא הפנה את העוררת לראיון במסגרת הקהילה הטיפולית, על מנת שתשתלב בקהילה זו. בנוסף, העוררת גורסת כי היה מקום להתחשב באינטרס הציפיייה שהתגבש אצלה, מקביעת מועד לראיון בקהילה הטיפולית ולכן לקבוע חלופת מעצר בעניינה. בדיון לפניי חזר בא כוח העוררת על טענותיו אלו.

מנגד, גרסה המשיבה בדיון לפניי, כי אף אם סברה העוררת בתחילה כי יהיה עליה להעביר סם מסוג שונה מזה שהעבירה בפועל, היא קיבלה את המזוודה הכבדה מעידן והעבירה אותה לארץ. עוד מדגישה המשיבה כי לעוררת תפקיד משמעותי בהברחת הסם וכי מדובר בכמות עצומה של סם מסוכן מסוג קוקאין. נוסף על כך, המשיבה גורסת כי הכלל בנוגע לעבירות סמים הוא מעצר, גם לגבי מי שהיוותה חוליה בשרשרת ההפצה. יתרה מזאת, המבקשת מציינת את המסוכנות הנשקפת מהמשיבה, עליה עמד בית המשפט המחוזי, וכן כי המבקשת אינה מכורה לסמים ולא נמצאת במהלך הליך שיקום ולכן אין לאפשר חלופת מעצר טיפולית בעניינה.

דיון והכרעה

5. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, ולאחר שעיינתי בהחלטת בית משפט קמא, מצאתי כי דין הערר להידחות.

6. בהחלטתו, שקל בית המשפט המחוזי את כלל השיקולים הרלוונטיים, לרבות מסוכנותה של העוררת, מעורבותה במעשים, התכנון המוקדם של המעשים וכן תסקיר שירות המבחן בעניינה. שיקוליו של בית המשפט המחוזי מעוגנים בחומר הראייתי ולא מצאתי כי ראוי להתערב בממצאיו, או במסקנותיו (וראו: בש"פ 7829/16 דעודש נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (30.10.2016)); בש"פ 1661/16 **Anog** נ' מדינת ישראל 13-12 (9.3.2016)). כידוע, הלכה היא שאין מורים על שחרור נאשמים בעבירות סחר בסמים, לרבות אלה שהיו, לשיטתם, רק חלק מ"המעגל השני" ליבוא, אלא במקרים חריגים (10209/16 באבבאי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (8.1.2017)); בש"פ 9481/16 אבו טאהא נ' מדינת ישראל, פסקאות 6-7 (12.12.2016)); בש"פ 8101/16 אלסאנע נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (16.11.2016)). לא מצאתי כי יש מקום לחרוג מכלל זה בעניינה של העוררת, בעיקר נוכח חומרת המעשים המיוחסים לעוררת, היקף יבוא הסם המסוכן והתכנית המקדימה ליבוא.

7. אשר לבקשת העוררת להפנותה להשלמת מיונים בקהילה הטיפולית. משמצאתי כי אין להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי לפיה אין באפשרות זו כדי להפיג את מסוכנותה של העוררת, סבורני כי אין מקום להורות על השלמת הראיון (וראו: בש"פ 8706/16 שירממדוב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (7.12.2016)); בש"פ 8647/16 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (17.11.2016)). כידוע, העיתוי הראוי לבחינת הליכי טיפול וגמילה מסמים הוא בשלב העונש, למעט מקרים חריגים בהם הנאשם החל את הליך הטיפול עובר למעוד המעצר, פוטנציאל ההצלחה להליך הגמילה גבוה, ויש בהליך כדי לתת מענה הולם למסוכנות הנאשם (בש"פ 1902/16 מוטולה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (21.3.2016)); בש"פ בן שושן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (24.8.2015)). לא מצאתי כי עניינה של העוררת הוא מסוג מקרים חריגים אלה, ולכן לא מצאתי להורות על שילובה בקהילה הטיפולית.

8. סוף דבר, דין הערר להידחות.

ניתנה היום, כ"ח בטבת התשע"ז (26.1.2017).

ש ו פ ט
